

OBSAH

Úvodem	9
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA A ZÁKLADNÍ POJMY	13
1.1 Teoretické základy	13
1.1.1 Některé pojmy z teorie množin	13
1.1.2 Postupy převzaté z teorie grafů	16
1.1.3 Teorie informačních systémů	22
1.1.4 Systémový přístup	32
1.2 Obecná definice banky dat	35
1.3 Součásti systému banky dat	39
1.3.1 Obsah banky dat	41
1.3.2 Technika banky dat	42
1.3.3 Funkce banky dat	42
1.3.4 Okolí banky dat	43
1.4 Diskuse o pojmu banka dat	44
2 POSTAVENÍ BANKY DAT V PROCESU AUTOMATIZACE A ZPRACOVÁNÍ DAT	48
2.1 Horizontální a vertikální rozšiřování automatizace	48
2.1.1 Horizontální rozšiřování automatizace	49
2.1.2 Vertikální rozšiřování automatizace	50
2.2 Integrace automatizovaného zpracování dat	55
2.3 Banka dat jako výsledek vývoje automatizace	58
2.3.1 Potřeba a podmíněnost banky dat	58
2.3.2 Zdroje obsahu banky dat	65
2.3.3 Etapy budování systému banky dat	72
2.4 Nejdůležitější progresivní prvky v systému banky dat	77
2.4.1 Nová kvalita uložení dat	77
2.4.2 Vytváření jediného a univerzálního zdroje dat	78
2.4.3 Přímý přístup k datům (řešení vztahu člověk - stroj)	80
2.4.4 Autorizace přístupu k datům, ochrana dat	83
2.5 Obecné funkce systému banky dat	83

3	USPOŘÁDÁNÍ BANKY DAT	87
3.1	Organizace dat	87
3.1.1	Základní uspořádání obsahu banky dat	89
3.1.2	Fyzické soubory dat	91
3.1.3	Logické soubory dat	93
3.1.4	Invertované a odvozené soubory dat	95
3.2	Struktury dat	103
3.2.1	Úvod do teorie struktur dat	103
3.2.2	Logická a fyzická struktura dat	106
3.2.3	Druhy struktur dat	109
	— sekvenční struktura	109
	— stromová (hierarchická) struktura	111
	— síťová struktura	113
3.2.4	Hodnocení jednotlivých struktur dat	114
3.3	Zásady realizace uložení dat	119
3.3.1	Řešení fyzické struktury dat	120
3.3.2	Stlačování (komprimace) dat	137
3.3.3	Ostatní problémy	140
3.4	Použití relačních modelů	142
3.5	Ochrana a zabezpečení dat	145
3.6	Jazyk pro popis dat	147
3.7	Správce banky dat	150
4	TECHNICKOPROGRAMOVÉ A PROVOZNÍ ZABEZPEČENÍ BANKY DAT	153
4.1	Úkoly a funkce technického systému banky dat	153
4.2	Přístupy k řešení technického systému banky dat	155
4.2.1	Samostatné standardní programové systémy	155
4.2.2	Systémy hostitelských jazyků	157
4.3	Struktura technického systému banky dat	159
4.3.1	Subsystém řízení banky dat	159
4.3.2	Subsystém dotaz - odpověď	165
4.3.3	Subsystém fyzického zabezpečení a udržování banky dat	168
4.4	Některé problémy realizace	169
4.4.1	Obsahová kritéria účinnosti systému	169
	— nároky na paměť	169
	— požadavky na čas (doba odezvy)	170
	— nákladovost	173
	— přenosnost a pružnost systému	174
4.4.2	Nástroje a techniky realizace technického systému	174
	— problematika uživatelského jazyka pro manipulaci s daty	174
	— programový systém banky dat	179
4.5	Rámeové nároky technického systému banky dat na počítačovou techniku	186

5	STRUČNÝ POPIS NĚKTERÝCH STANDARDNÍCH SYSTÉMŮ BANKY DAT	190
5.1	CODASYL DBTG	190
5.2	Integrated Data Store (IDS) firmy Honeywell-Bull	191
5.3	Data Management System 1100 (DMS 1100) firmy UNIVAC	192
5.4	Information Management System (IMS) firmy IBM	192
5.5	Standardní systémy banky dat firmy ICL	193
5.6	Systém PROGIS Výzkumného výpočetního střediska s programem OSN (Bratislava)	194
5.7	Zásady a perspektivy budování systémů bank dat v socialistických státech	194
6	PROBLÉMY SPOJENÉ SE ZAVÁDĚNÍM A VYUŽÍVÁNÍM BANKY DAT V ŘÍZENÍ	197
6.1	Využívání banky dat v řízení	197
6.2	Zpětná vazba systémů banky dat na organizaci a řízení	208
6.3	Metodickoorganizační předpoklady realizace a využívání banky dat	211
6.3.1	Předpoklady spojené s obsahem banky dat	211
6.3.2	Aktivní spolupráce řídicích pracovníků	213
6.3.3	Týmový a interdisciplinární přístup, zajištění řešitelské kapacity	214
6.4	Pokus o formulování perspektivních závěrů v našich podmínkách	219
	Literatura	224
	Rejstřík	229